

دانشگاه تربیت مدرس
معاونت فرهنگی و اجتماعی

نشریه

انجمن علمی دانشجویی زبان روسی
دانشگاه تربیت مدرس

سال دوم - شماره سوم - بهار ۱۳۹۹

Сергей Иванович Ожегов

دانشگاه تربیت مدرس
معاونت فرهنگی و اجتماعی

نشریه
انجمن علمی دانشجویی زبان روسی
دانشگاه تربیت مدرس

صاحب امتیاز:

انجمن علمی دانشجویی زبان روسی

دانشگاه تربیت مدرس

(معاونت فرهنگی و اجتماعی)

مدیر مسئول و سردبیر:

محدثه چراغعلی

مدیر اجرایی:

مینا مارزلو

هیئت تحریریه:

دکتر محمدرضا محمدی

(دانشیار دانشگاه تربیت مدرس)

مهدی شجاعی، دانشجوی دکتری

مینا مارزلو، دانشجوی دکتری

محدثه چراغعلی، دانشجوی کارشناسی ارشد

آزاده حسنی فرد، دانشجوی کارشناسی ارشد

محمد مهدی روبین، دانش آموخته ی کارشناسی ارشد

اعظم شیرازی، دانش آموخته ی کارشناسی ارشد

مهناز معتضدیان، دانشجوی کارشناسی ارشد

صفحه آرا:

محدثه چراغعلی

فهرست

- فرهنگ لغت، باید ها و نبایدها (۲): فرهنگ اژیگوف ۳
- چکیده پایان نامه: تحلیل خطاهای دانشجویان ایرانی در بیان جملات پرسشی روسی با ساختارهای آهنگین ۲ و ۳ ۶
- چکیده پایان نامه: مقایسه ویژگی های ساخت واژه ای اصطلاحات فنی هوایی در زبان روسی و معادل های آنها در زبان فارسی ۹
- مصاحبه با دکتر آبتین گلکار، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس ۱۱
- ترجمه مقاله: هوش خود را تقویت کنید ۱۳
- برگی از تاریخ: ایلیا مورامتس ۱۶
- اصطلاحات و تعبیرات: سر کسی بوی قرمه سبزی دادن ۱۷
- ترجمه اثر: خارها و گل های رز ۱۸

نشانی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی، گروه زبان روسی

رایانامه: farus.tmu@gmail.com

تلفن تماس: ۸۲۸۸۳۶۶۵

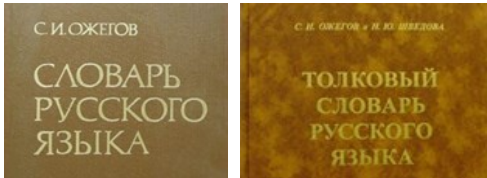
این نشریه دارای مجوز شماره (۱۸۰۸/د ۱۹۳) در تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۴ از

معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه تربیت مدرس است.

دکتر محمد رضا محمدی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

فرهنگ لغت، باید ها و نباید ها (۲)

فرهنگ اژیگوف

Толковый словарь русского языка – «توصیفی زبان روسی» - تغییر نام داد و به نام مشترک دو مولف به چاپ رسیده است. این فرهنگ با عنوان دوم، یعنی فرهنگ توصیفی زبان روسی، با ویراستاری اسکوارتسووا با ۱۰۰۰۰۰ واژه نیز به چاپ ۲۸ خود در سال ۲۰۱۲ رسیده است.

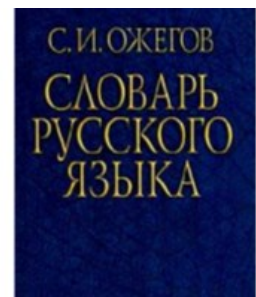
ضروری است تا دانشجویان و پژوهشگران با توجه به چاپ های متعدد فرهنگ با مشخصات متفاوت، به هنگام استفاده از این فرهنگ، که در ردیف پرکاربردترین فرهنگ در روسیه و خارج کشور محسوب می شود، دقت لازم در ارجاع به نام دقیق فرهنگ، چاپ و سایر مشخصات آن بنمایند.

امروزه استفاده از سایتهای برخط و معتبر در فضای مجازی، دسترسی سریع را به همراه داشته است. اما متأسفانه این سرعت، ذکر نسخه مورد استفاده و یا ارجاع دقیق به مدخل (با ذکر شماره صفحه) را به همراه ندارد، چرا که اینگونه داده ها در فضای مجازی معمولاً وجود ندارد.

تعدادی از سایتهای با امکان جستجوی برخط (آنلاین) و ذکر مشخصات فرهنگ اژیگوف به شرح زیر است. برای نشان دادن تفاوت نسخه های چاپی با ارائه آنها در سایتهای مختلف و فضای مجازی، ابتدا در صفحه بعد با ارائه مدخل واژه АБОНЕНТ در نسخه های فضای مجازی به برخی تفاوتها در این سایتهای بیشتر آشنا می شویم و سپس به ارائه همین مدخل در نسخه چاپی می پردازیم.

در سلسله مطالبی با عنوان بالا سعی خواهد شد تا سواد اطلاعاتی خود را بر محور فرهنگ لغت افزایش داده و قابلیت های بسیاری که در این حوزه وجود دارد را شناسایی و معرفی نماییم.

Сергей Иванович Ожегов (1900-1964) — лингвист, лексикограф, доктор филологических наук, профессор.

- Первое издание словаря С. И. Ожегов выпустил в 1949 году в Москве.
- При жизни С. И. Ожегова вышли шесть изданий словаря, из которых второе (1952 год) и четвертое (1960 год) были исправленными и дополненными.

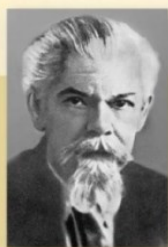
فرهنگ لغت اژیگوف

فرهنگ اژیگوف از جمله فرهنگهای یک جلدی است که نام آشنای بسیاری از افرادی است که با زبان روسی سروکار دارند. این فرهنگ در ابتدا توسط سرگی ایوانوویچ اژیگوف (۱۹۰۰-۱۹۶۴) تدوین شد و با نام فرهنگ زبان روسی - Словарь русского языка به چاپ رسید. حجم اولیه واژه های آن ۵۷۰۰۰ و در سال ۱۹۵۰ نسخه اول آن به چاپ رسید و در مجموع در زمان حیات نویسنده ۶ بار به چاپ رسیده است. چاپ دوم و ششم آن به همراه ویراستاری بوده و پس از فوت و بر اساس سفارش اژیگوف، ناتالیا یولونا شودووا نگارش فرهنگ را ادامه داده است. شودووا به عنوان مولف دوم، و همچنین متخصصی که از قبل در چاپ دوم، به عنوان ویراستار همکاری نموده بود، کار فرهنگ نگاری را ادامه داد. از ۱۹۷۲ به بعد نام فرهنگ به «فرهنگ

Фотографии С.И.Ожегова разных лет

в молодости

в преклонном возрасте

«Старик и море», любимая фотография С.И. Ожегова. Прибалтика, 1963 г.

6. Абонент, -а, мужской род Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-нибудь по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). женский род абонентка, -и (разговорное). прилагательное абонентский, -ая, -ое.

مدخل **АБОНЕНТ** در نسخه های چاپی مختلف این فرهنگ به شرح زیر ارائه شده است.

ردیف	عنوان فرهنگ	تعداد واژه	نوبت چاپ	سال چاپ
۱	Ожегов С.И. Словарь русского языка	۷۰۰۰۰	۲۱	۱۹۸۹
۲	Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка, под ред. Скворцова	۱۰۰۰۰۰	۲۷	۲۰۱۰

1. **АБОНЭ́НТ**, -а, м. Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-н. по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). || ж. абонэ́нтка, -и (разг.). || прил. абонэ́нтский, -ая, -ое.

2. **АБОНЭ́НТ**, -а, м. Тот, кто пользуется абонементом. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). || прил. абонэ́нтный, -ая, -ое.

پس از مقایسه مدخلها در فضای مجازی و نسخه های چاپی و مشابهت مدخلها، تا حدودی می توان حدس زد و مشخص نمود که سایت مورد نظر از کدام نسخه چاپی برای بارگزاری مطالب خود استفاده نموده است. مثلا بند شماره ۲ ارائه شده در بالا با آدرس شماره ۱ جدول اول هم خوانی دارد. هرچند به لحاظ علمی و براساس بررسی یک مدخل، نمی توان نسخه چاپی فرهنگ را در فضای مجازی حدس زد و یا مشخص نمود.

در ادامه برخی نرم افزارهای رایانه ای و تلفن همراه رایگان که امکان جستجو در فرهنگ اُزیگوف را نیز دارد، ارائه شده است.

سال چاپ	نوبت چاپ	تعداد واژه	آدرس سایت	ردیف
۱۹۸۹	۲۰	۵۷۰۰۰	http://project.phil.spbu.ru/lib/data/slovari/ozhegov	۱
مشخص نیست	مشخص نیست	مشخص نیست	http://www.ozhegov.org	۲
مشخص نیست	مشخص نیست	مشخص نیست	http://slovarozhegova.ru	۳
مشخص نیست	مشخص نیست	۸۰۰۰۰	https://gufo.me/dict/ozhegov	۴
مشخص نیست	مشخص نیست	۸۰۰۰۰	http://slovari.ru Институт русского языка им. В.В. Виноградова Российской академии наук и компания «Словари.ру»	۵
مشخص نیست	مشخص نیست	مشخص نیست	http://ozhegov.textologia.ru/	۶

1. **АБОНЭ́НТ**, -а, м. Тот, кто пользуется абонементом. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). || прил. абонэ́нтный, -ая, -ое.

2. **АБОНЕНТ**, -а, м. Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-н. по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). || ж. абонентка, -и (разг.). || прил. абонентский, -ая, -ое.

3. **АБОНЕНТ**, -а, м. Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-н. по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). || ж. абонентка, -и (разг.). || прил. абонентский, -ая, -ое.

4. **АБОНЕНТ**, а, м. Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-н. по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной сети (лицо или учреждение, имеющее телефон). | ж. абонентка, и (разг.). | прил. абонентский, ая, ое.

5. **АБОНЕНТ**, -а, м. Лицо, пользующееся абонементом, имеющее право на пользование чем-н. по абонементу. А. библиотеки. А. телефонной, факсимильной сети. || ж. абонент-ка, -и (разг.). || прил. абонентский, -ая, -ое.

ردیف	نرم افزار رایانه ای	تعداد واژه	توضیحات
۱	Interpretatio 2.01 Rus	۸۰۰۰۰	در این نرم افزار کم حجم با قابلیت رایگان دانلود، مجموعاً ۱۰ فرهنگ وجود دارد.
۲	Orфо 9.0	-	این نرم افزار با قابلیت رایگان دانلود، فقط در محیط آفیس تا نسخه ۲۰۰۷ قابل نصب است و پس از نصب علاوه بر فرهنگ آژیکوف ۵ فرهنگ دیگر نیز دارد.
۳	Orf slov Ojegov	-	فرمت نرم افزار chm با قابلیت جستجوی مناسب
۴	Словарь Ожегова all dp soft	-	امکانات جستجوی مناسبی دارد.

ردیف	نرم افزار تلفن همراه (موبایل)	تعداد واژه	توضیحات
۱	Толковый словарь Ожегова	-	امکان جستجو واژه به صورت کامل نسبت به سایر نرم افزارها از قابلیت هایی نظیر جستجوی پیشوندی، پسوندی و میانوندی را داراست.
۲	Словарь русского языка	-	امکان جستجوی نسبتاً مناسب
۳	Русский словарь	-	دارای ۹ فرهنگ زبان روسی و از جمله فرهنگ آژیکوف است.

منابع:

1. Ожегов С.И. , Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. -М.: Азь Ltd.,1992.
2. Ожегов С.И. Словарь русского языка: 70000 слов. Под ред. Шведовой. 21-е изд. -М.: 1989.
3. Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка: Ок. 100000 слов. Под ред. Проф. Л.И. Скворцова. -27-е изд. -М.:2010.

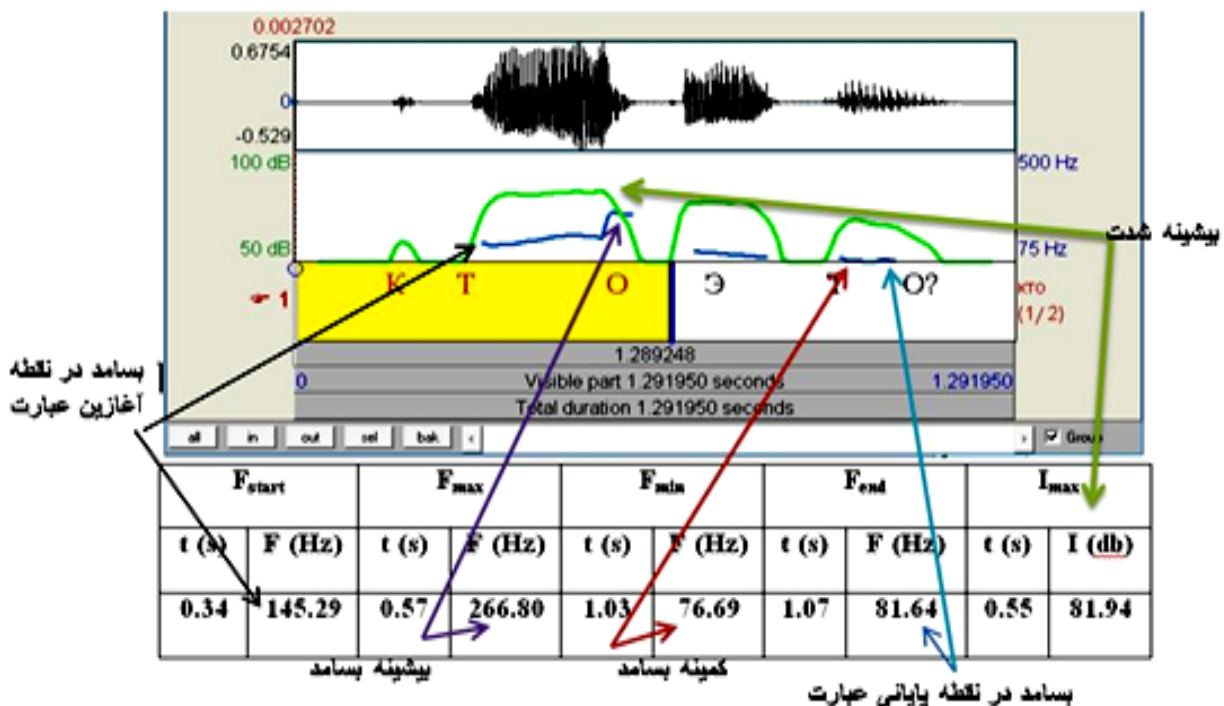
اعظم شیرازی، دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس

تحلیل خطاهای دانشجویان ایرانی در بیان جملات پرسش‌روسی با ساختارهای آهنگین ۲ و ۳

عددی بسامد در تلفظ جملات توسط بومی زبان روسی استخراج شد، و سپس با نمودار حاصل از تلفظ دانشجویان مقایسه گردید. ساختار آهنگین در زبان روسی از ترکیب چند عامل ایجاد می‌شود: افتان و خیزان بودن موقعیت قبل از مرکز، محل قرارگیری مرکز که معمولاً با محل قرارگیری ضربه منطقی تلاقی دارد، افتان یا خیزان بودن آهنگ کلام در موقعیت بعد از مرکز و در نقطه انتهایی عبارت. جهت تعیین ویژگی‌های یادشده می‌توان از اطلاعات آکوستیکی حاصل از نرم افزار پرات استفاده نمود. این اطلاعات عبارتند از میزان بسامد در نقاط آغازین، مرکز و نقطه پایانی عبارت جهت تعیین افتان یا خیزان بودن آهنگ، میزان کمینه بسامد جهت کمک به تعیین دقیق تر وضعیت افتان یا خیزان بودن در موقعیت پس از مرکز، میزان بیشینه شدت جهت تعیین محل بروز ضربه منطقی، زمان ثبت شده در نقطه میزان بیشینه بسامد، کمینه بسامد و بیشینه شدت جهت تعیین مرکز. در شکل زیر نقاط خیز مرزما و افت مرزما که ساختارهای کلی آهنگ با استفاده از آنها صورت می‌گیرد، برای یک جمله پرسشی روسی نشان داده شده است:

گویشور هر زبانی برای انتقال افکار و همچنین گنجاندن معنای اضافی به اندیشه‌ی خویش از ابزارها و شیوه‌های مختلفی از جمله واژگانی، دستوری، صرفی، نحوی و غیره استفاده می‌کند. در میان ابزارها و شیوه‌های اشاره شده، شیوه‌های آوایی به علت استقلال از مابقی زیر مجموعه‌های زبانشناسی و عمدتاً عدم ارتباط مستقیم با معنا از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند.

از ابزارهای اصلی آوایی می‌توان به آهنگ اشاره کرد. در زبان روسی بر اساس ویژگی تغییر زیربومی در سه بخش مرکز، قبل از مرکز و بعد از مرکز، هفت ساختار آهنگین تفکیک شده است. در این پژوهش بر مبنای شیوه تحلیل ابرازی و با کمک نرم افزار پرات به بررسی خطاهای دانشجویان ایرانی در بیان جملات پرسشی روسی ۲ و ۳ در مقایسه با فرد بومی زبان روسی پرداخته شده است. تعداد جملات انتخابی از هر دو ساختار ۲ و ۳ جمعاً ۸ جمله می‌باشند و دانشجویان از مقاطع مختلف کارشناسی، ارشد و دکتری در دو جنسیت زن و مرد مورد آزمایش قرار گرفتند. برای انجام پژوهش ابتدا نمودار تغییرات بسامد و میزان تغییرات

کمینه بسامد ($t_{end}-t_{min}$) نیز می تواند با تعیین منطبق بودن یا نبودن نقطه انتهایی و نقطه کمینه بسامد به بررسی افتان یا خیزان بودن عبارت در نقطه انتهایی کمک نماید.

بررسی خطاهای زبان آموزان بر اساس معیارهای تحلیل خطا، در وهله اول، بیان کننده آن است که در فرم های ساده جملات ساختار آهنگین پرسشی ۲، در بسیاری از موارد انحراف از قاعده و اصول آهنگی (ناهنجاری) رخ می دهد؛ اما بر اساس شیوه های معاصر (نوین) آموزشی، همه این انحرافات خطاهای قابل توجهی به شمار نمی روند، چراکه بر روی مفهوم جمله تاثیرگذار نیستند. خطاهایی که به لحاظ ارتباطی مهم تلقی می شوند، تنها در کمتر از ۲۰٪ زبان آموزان مشاهده شد. این خطاها در واقع با افزایش تن صدا در بخش بعد از مرکز جمله اتفاق می افتد، که به تبدیل ساختار آهنگین پرسشی ۲ به ساختار آهنگین ۶ و تغییر معنایی جمله می انجامد. علاوه بر آن تغییر جایگاه ضربه منطقی نیز از جمله خطاهای تاثیرگذار به لحاظ ارتباطی بوده است. با تکیه بر نتایج بدست آمده، اشتباهات متداول در بیان این دسته از ساختار آهنگین پرسشی ۲ به شرح زیر است:

- افزایش تن صدا در بخش بعد از مرکز
- تغییر جایگاه ضربه مرکزی
- جابه جایی جایگاه مرکز

در بررسی عوامل موثر بر تحلیل خطا این نتایج حاصل شد که جنسیت و سطح آموزش تاثیر قابل توجهی بر میزان خطاها نداشته است و تنها این پیچیده تر شدن ساختار آهنگین است که می تواند به عنوان یک عامل درون زبانی تاثیر منفی بر صحت لحن بیان داشته باشد، جایی که حضور کلمه پرسشی مرکب سبب افزایش میزان متوسط خطاها به مقدار ۱۵٪ می شود.

تحلیل خطاهای زبان آموزان هنگام تلفظ جملات نشان می دهد که در میان انحرافات جملات ساختارهای آهنگین (ساده و مرکب) پرسشی ۲، هنگام بیان جمله «Как вас зовут?» بطور کلی ۴۲٪ انحراف از هنجار (معیار) رخ می دهد که می توانند طبق نظریات شیوه های تدریس خطا به شمار روند بر روی هدف عملی جمله (معنا و مفهوم) اثر بگذارد و لازم به ذکر است که میزان خطا در جمله «Сколько стоит чай?» ۲۳٪ است. از خطاهای اصلی که هنگام بیان جملات مذکور می توان به این موارد اشاره کرد: افزایش تن صدا در بخش بعد از مرکز که معنای جمله را کاملاً تغییر می دهد و همچنین تغییر جایگاه ضربه منطقی خصوصاً در تحلیل اولین جمله.

در ارتباط با جمله «Вы говорите по-русски?» اصلی ترین مشکل در تلفظ جمله، نه در خصوصیت کاهش و افزایش قبل از مرکز و بعد از مرکز، بلکه در تفکیک نادرست مرکز بوده است که

با داشتن اطلاعات یادشده می توان با استفاده از فرمول های زیر به تحلیل کامل نمودار آهنگ جمله پرداخت:

افتان یا خیزان بودن قبل از مرکز می تواند با محاسبه تفاضل بیشینه بسامد در نقطه ی مرکز و نقطه ی آغازین محاسبه شود: ($F_{max}-F_{start}$) مثبت بودن این تفاضل نشانه ی خیزان بودن بخش قبل از مرکز و منفی بودن آن نشانه ی افتان بودن آن است؛

از مهمترین عوامل تاثیر گذار بر روی تعیین نوع ساختار بیان، موقعیت مرکز در جمله است. با توجه به این که در ساختار لحن بیان، مرکز جمله بر روی هجایی واقع می شود که بیشینه بسامد را دارد، زمان بروز این دو نقطه (هجای مرکزی و بیشینه بسامد) باید با هم تطابق داشته باشد، برای تعیین این تطابق از تفاضل زمان بروز بیشینه بسامد با زمان تلفظ هجای مرکزی استفاده می شود:

($t_{max}-t_{center}$)، در واقع صفر شدن (یا نزدیک صفر شدن) تفاضل یاد شده، نشان دهنده صحت محل قرارگیری هجای مرکزی می باشد، برای نمونه جمله «من به مدرسه می روم». با تغییر لحن کلام، می تواند در سه ساختار زیر مورد استفاده قرار گیرد: من (و نه تو) به مدرسه می روم؛ من به مدرسه (و نه به دانشگاه) می روم؛ من به مدرسه می روم (نه این که برمی گردم). بنابراین در هر یک از جملات یادشده محل وقوع بیشینه بسامد، می بایست با زمان تلفظ کلمه ای که در راس توجه قرار دارد (ضربه منطقی روی آن قرار می گیرد) مطابقت داشته باشد.

افزایشی یا کاهش می بودن موقعیت بعد از مرکز نیز از دیگر عوامل مهم تاثیرگذار در تعیین نوع ساختار لحن بیان است که از تفاضل بسامد در نقطه پایانی و مرکز بدست می آید ($F_{end}-F_{max}$).

ماحصل مثبت فرمول یاد شده نشان دهنده خیزان و منفی آن نشان دهنده افتان بودن بخش یاد شده است.

جهت تعیین این که ضربه منطقی در کدام بخش از عبارت قرار داده شده است می توان از تفاضل زمان بروز بیشینه شدت و زمان نقطه ی انتهایی عبارت (که نشان دهنده محل نیروبرترین هجا است) استفاده نمود. ($t_{imax}-t_{iend}$) با کمک این فرمول می توان تعیین کرد که در چه کسری از تلفظ، عبارت به محل قرارگیری ضربه منطقی رسیده است.

تعیین وضعیت افتان یا خیزان بودن نقطه مطلق انتهایی عبارت می تواند با فرمول تفاضل بسامد در نقطه انتهایی و کمینه بسامد محاسبه شود: ($F_{end}-F_{min}$) در جملات روسی معمولاً کمینه بسامد در نقطه انتهایی عبارت اتفاق می افتد، و در این صورت ماحصل تفاضل یاد شده صفر خواهد شد؛ اما در صورت خیزان شدن دوباره عبارت در نقطه انتهایی، ماحصل یاد شده مثبت و در صورت منفی شدن آن، افتان خواهد شد.

در کنار عامل یاد شده محاسبه نقطه انتهایی عبارت و زمان بروز

مفهوم جمله را بدین ترتیب تغییر می دهد:

- Ты был в банке? (Незаконченность высказывания, в каком банке?)

در این جمله نزدیکی مرکز به پایان جمله یعنی تن خیزان-افتان در پایان عبارت برای دانشجویان ایرانی تا حدودی دشوار است. در کل، بیان این جمله با ۲۷٪ خطا صورت گرفت. بدین ترتیب خطاهای اصلی زبان آموزان ایرانی در بیان ساختار آهنگین پرسشی ۳ را می توان به شرح زیر بیان کرد:

- جابه جایی نادرست مرکز
- افزایش تن صدا در پایان جمله
- تغییر ضربه منطقی

در میان علل اصلی پیدایش خطا می توان به موارد زیر اشاره کرد:

* نوع ساختار بر ایجاد خطا در بیان جملات ИК-3 تاثیر می گذارد. همانطور که نتایج تحلیل ما نشان می دهد، ساختاری که در آن فعل وجود ندارد به هنگام تلفظ سخت تر است (احتمالا به این دلیل که فرم این ساختار سوالی در زبان فارسی مشابهی ندارد)؛

* سطح تحصیلات: بر اساس نتایج تحلیل، سطح تحصیلات تاثیر قابل توجهی در پیدایش خطا در لحن بیان نداشت. از شمار کلی خطاها حدود ۴۳٪ توسط دانشجویان کارشناسی ارشد و ۴۱٪ توسط دانشجویان کارشناسی انجام شدند، که البته این امر می تواند بیانگر نیاز به توجه بیشتر به آموزش این مقوله در دوره های آموزشی باشد؛

* در پایان خاطر نشان می کنیم که تاثیر زبان مادری می تواند عامل مهمی در پیدایش خطاهای یاد شده داشته باشد، اما تایید دقیق و نهایی نقش تداخل، نیازمند پژوهشی مستقل با هدف مقایسه این ساختارها در زبان های روسی و فارسی است.

- Вы говорите³ по-русски? (Говорите или не говорите?)
- Вы говорите по-русски³? (По-русски или например по-английски?)

تحلیل جمله دوم نشان دهنده نتایج متفاوتی با جمله قبلی است. اگرچه جملات مذکور از نقطه نظر نوع ترکیب (سختی و آسانی) با هم تفاوتی ندارند، میزان خطاها در جمله «Это ваш университет?» (۴۵٪ در مقایسه با ۲۳٪). خطاهای زبان آموزان در بیان این جمله با افزایش تن صدا در بخش بعد از مرکز و جایگاه نادرست ضربه منطقی در ارتباط می باشد.

* متداول ترین خطا در بیان جمله «У тебя есть карандаш?» در جابه جایی مرکز جمله است که مفهوم جمله را به شکل زیر تغییر می دهد:

- У тебя есть³ карандаш? (Есть или нет?)
- У тебя есть карандаш³? (Карандаш или ручка?)

میزان کلی اشتباهات در بیان جمله یاد شده ۳۲٪ است که همه آنها به عنوان خطای ارتباطی در نظر گرفته نمی شوند.

مهمترین و اصلی ترین خطا در عبارت «Ты был в банке?» در جابه جایی مرکز و قرار گیری آن بر روی کلمه «банк» بوده است. علاوه بر آن، افزایش تن صدا در بخش انتهایی جمله هم می تواند برای جمله مفهومی ناقص را به همراه داشته باشد:

- Ты был в банке³? (Или в магазине?)
- Ты был³ в банке? (Не был?)

برگرفته از پایان نامه: تحلیل خطاهای دانشجویان ایرانی در بیان ساختارهای آهنگین جملات پرسشی روسی و شیوه های

رفع آنها، اعظم شیرازی، استاد راهنما: دکتر هادی بهارلو، استاد مشاور: دکتر سعیده دست آموز، ۱۳۹۸، تهران، دانشگاه تربیت

مدرس، دانشکده ی علوم انسانی، گروه زبان روسی

همدی شجاعی، دانشجوی دکتری دانشگاه تربیت مدرس

مقایسه ویژگی‌های ساخت واژه‌های اصطلاحات فنی هوایی در زبان روسی و معادل‌های آنها در زبان فارسی

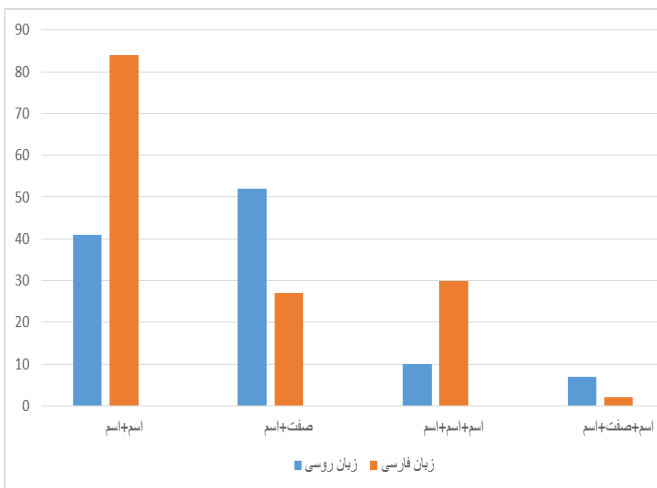
استفاده برای ساخت اصطلاحات یاد شده در زبان های روسی و فارسی تعیین شده و در نهایت مورد مقایسه قرار گرفتند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که در هر دو زبان زیاترین روش اصطلاح سازی، ساخت گروه نحوی است و پرکاربردترین ابزار اصطلاح سازی در زبان فارسی ترکیب اسم و اسم (مضاف-مضاف الیه) و در زبان روسی ترکیب صفت و اسم است (جدول و نمودار شماره یک).

این کار تحقیقی به مقایسه ویژگی‌های ساخت واژه ای اصطلاحات فنی هوایی در زبان روسی و معادل‌های آنها در زبان فارسی اختصاص داده شده است.

معادل یابی یکی از مهمترین مراحل تدوین فرهنگ های دوزبانه به شما می رود. اما معادل یابی بدون جمع آوری اطلاعات اولیه در مورد مجموعه واژگانی که در فرهنگ توصیف می شود، اگر گفته نشود غیرممکن، بسیار سخت و همراه با اشتباه خواهد بود. یکی از پیش شرط های تاثیرگذار بر روند معادل یابی کلمات، آشنایی با اصول ساخت واژه ای واژگان و اصطلاحات است. پژوهش های اصطلاح سازی عمدتا بر روی هدف تعیین گرایش های گذشته و حال در یک حوزه تخصصی برای ساخت اصطلاحات جدید معطوف هستند، تا با تکیه بر آنها گرایش های آینده جهت ساخت و ارائه اصطلاح برای مفاهیم نوظهور جهت دهی شود. برای نمونه، اگر یک حوزه واژگانی عمدتا بر روی روش پسوندافزایی متمرکز بوده است، احتمالا این روش امکان بیشتری برای نامیدن مفاهیم جدید در آن حوزه ارائه داده است، و پیشنهاد می شود در آینده نیز در صورت بروز شرایط حق انتخاب تا حد ممکن همین روش برای ساخت اصطلاحات جدید مورد استفاده قرار بگیرد.

زبان فارسی	زبان روسی
اسم+اسم	صفت+اسم
اسم+اسم+اسم	اسم+اسم
صفت+اسم	اسم+اسم+اسم
اسم+اسم+صفت	اسم+صفت+اسم

جدول شماره یک) ترتیب فراوانی ابزارهای ساخت واژه به روش گروه نحوی در حوزه اصطلاحات فنی هوایی زبان روسی و فارسی

نمودار شماره یک) ترتیب فراوانی ابزارهای ساخت واژه به روش گروه نحوی در حوزه اصطلاحات فنی هوایی زبان روسی و فارسی

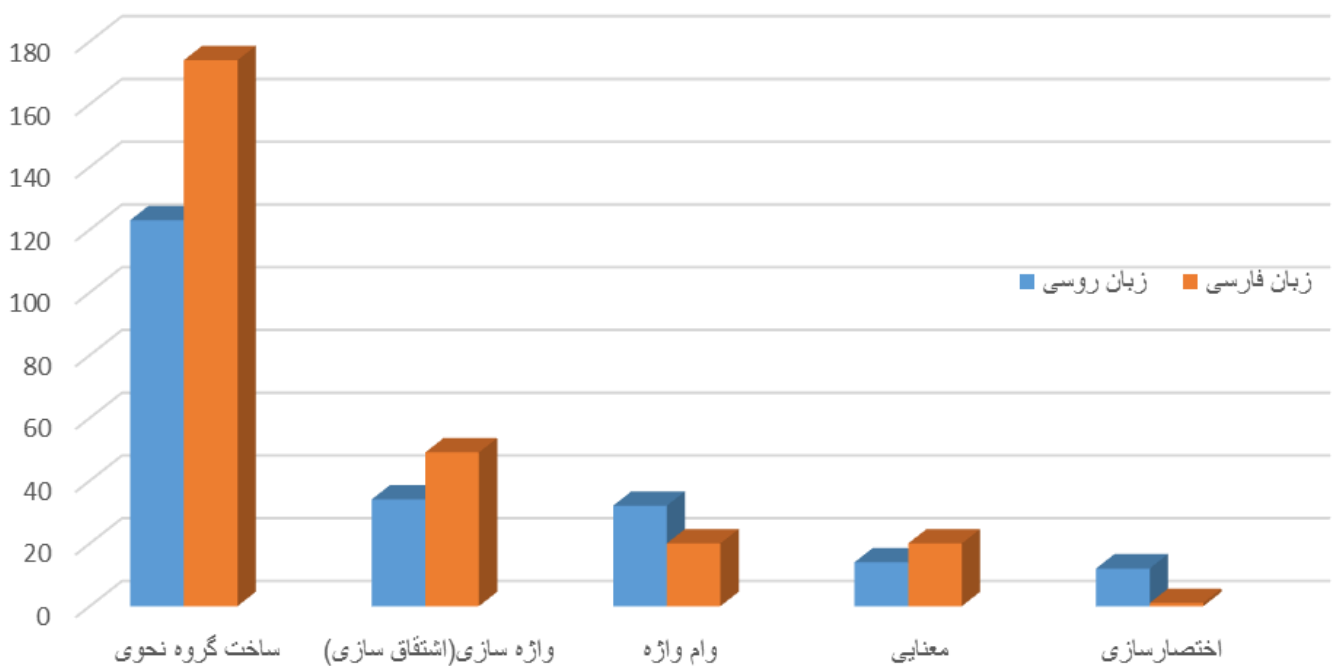
نتیجه گیری کلی تجزیه و تحلیل اصطلاحات فنی هوایی نشان می دهد بیش از ۶۶ درصد اصطلاحات در زبان فارسی و بیش از ۵۴ درصد اصطلاحات در زبان روسی به روش نحوی ساخته شده اند و روش های ساخت اصطلاحات فنی هوایی در دو زبان تقریبا از بسامد یکسانی برخوردار هستند. (جدول و نمودار شماره ۲).

هدف اصلی این کار پژوهشی مقایسه میزان کاربرد روش های مختلف اصطلاح سازی در حوزه مجموعه واژگانی اصطلاحات فنی هوایی در دو زبان روسی و فارسی بوده است. اما انجام این مقایسه نیازمند تکمیل دو پیش شرط اصلی بوده است: جمع آوری مجموعه ای از داده های تئوریک اولیه و تهیه مواد پژوهشی لازم. جمع آوری و ارائه پایه های نظری لازم جهت انجام کار پژوهشی، عمدتا بر روی تعیین روش های پرکاربرد اصطلاح سازی به صورت کلی و عمومی برای زبان های مختلف متمرکز بود. برای دستیابی به این هدف پس از مطالعه کتب مختلف روسی و فارسی، نظام جامعی از پرکاربردترین روش های اصطلاح سازی ارائه شد، که این روش ها را به پنج گروه اصلی روش نحوی، روش صرفی، معنایی، وام گیری و اختصارسازی تقسیم می کرد.

برای جمع آوری مواد پژوهشی لازم، پیکره ای متشکل از ۲۲۵ اصطلاح پرکاربرد هوایی در زبان روسی تشکیل شد. سپس این اصطلاحات با بهره گیری از فرهنگ های تخصصی موجود در زبان فارسی معادل یابی شدند و روش ها و ابزار اصطلاح سازی مورد

درصد فراوانی	زبان فارسی	درصد فراوانی	زبان روسی
۶۶	ساخت گروه نحوی	۵۴	ساخت گروه نحوی
۱۹	واژه سازی (اشتقاق سازی)	۱۸	واژه سازی (اشتقاق سازی)
۷	وام واژه	۱۵	وام واژه
۷	معنایی	۷	معنایی
۱	اختصار سازی	۶	اختصار سازی

جدول شماره یک) ترتیب فراوانی روش های ساخت در حوزه اصطلاحات فنی هوایی زبان روسی و فارسی

نمودار شماره ۲) میزان بسامد استفاده از روش های مختلف اصطلاح سازی در حوزه اصطلاحات فنی هوایی در دو زبان فارسی و روسی

برگرفته از پایان نامه: مقایسه ویژگی های ساخت واژه ای اصطلاحات فنی هوایی در زبان روسی و معادل های آنها در زبان فارسی، مهدی شجاعی، استاد راهنما: دکتر هادی بهارلو، استاد مشاور: دکتر محبوبه علیاری شوره دلی، ۱۳۹۷، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده ی علوم انسانی، گروه زبان روسی

افتتاح کمیته ترجمه

مصاحبه با دکتر آبتین گلکار، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

مصاحبه‌گر: آزاده حسنی فرد، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس

لطفاً درباره‌ی افتتاح کمیته ترجمه و هدف اصلی از تشکیل آن توضیحاتی را بفرمایید.

جلسه مقدماتی برای راه‌اندازی کمیته ترجمه در تاریخ یکم آبان سال ۱۳۹۸ با حضور آقای دکتر همت زاده و آقای دکتر شیخی از دانشگاه شهید بهشتی، خانم دکتر دست آموز از دانشگاه الزهراء (س)، اعضای هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس و آقای برزوفر برگزار شد. در این جلسه طرح اولیه‌ای برای تشکیل کمیته تنظیم شد که به انجمن ایرانی زبان و ادبیات روسی ارائه شده است تا در صورت تصویب، فعالیت کمیته به صورت رسمی در چارچوب انجمن آغاز شود. البته من فعلاً به صورت غیررسمی کارگاهی را آغاز کرده‌ام که تا پیش از شیوع بیماری کوید-۱۹ روزهای شنبه از ساعت ۱۵ تا ۱۷ برگزار می‌شد و دانشجویانی از دانشگاه‌های مختلف در آن شرکت می‌کردند و به نتایج آن بسیار امیدوارم. حتی اگر کمیته به هر دلیل تشکیل نشود، این کارگاه ادامه پیدا خواهد کرد. در وهله‌ی اول هدف اصلی از تشکیل این کمیته، ترغیب زبان آموزان به همکاری جمعی است. علیرغم اینکه ترجمه یک پروژه‌ی کاملاً فردی است، اما در نظر داریم تعدادی پروژه‌های جمعی برای آن تعریف کنیم. زمانیکه ۲ الی ۳ نفر با هم بر روی پروژه‌ای فعالیت کنند بازدهی کار بالا خواهد رفت، به خصوص در مراحل اولیه که بیشتر جنبه‌ی آموزشی مد نظر است. تشکیل چنین گروه‌هایی باعث می‌شود که

با توجه به اینکه شما سرپرست کمیته ترجمه هستید لطفاً جهت آگاهی خوانندگان نشریه در ابتدا کمی در مورد خودتان صحبت کنید؟

آبتین گلکار هستم. عضو هیئت علمی گروه زبان روسی دانشگاه تربیت مدرس. در سال ۱۳۷۴ در مقطع کارشناسی زبان روسی دانشگاه تهران پذیرفته شدم. در سال ۱۳۷۹ فارغ التحصیل شدم اما چون در آن زمان هنوز دوره‌ی کارشناسی ارشد در ایران راه اندازی نشده بود، برای ادامه تحصیل به اوکراین (دانشگاه ملی تاراس شفچنکو کیف) رفتم. موضوع پایان نامه‌ی ارشدم درباره‌ی مجموعه شعرهای «نقش‌مایه‌های ایرانی» سرگی یسنین بود. پس از گذراندن مقطع کارشناسی ارشد به مدت یک سال، به ایران بازگشتم و در سال ۱۳۸۲ برای گذراندن دوره‌ی دکترا دوباره به اوکراین رفتم. موضوع رساله دکترایم ژانر خاصی در نمایشنامه‌نویسی روسی بود به نام «نمایشنامه‌های دادگاهی». در سال ۱۳۸۷ در مقطع دکترا دفاع کردم و مجدداً به ایران بازگشتم. از سال ۱۳۸۸ تاکنون در دانشگاه تربیت مدرس مشغول به کار هستم. در کنار تدریس، کار ترجمه هم انجام می‌دهم و تا کنون در چند حوزه‌ی مختلف ترجمه فعالیت داشته‌ام مانند: شطرنج و معماری. در چند سال اخیر بیشتر بر روی آثار ادبیات روسی متمرکز شده‌ام.

کمیته به چند بخش تقسیم می شوند؟

فکر می کنم بیشتر فعالیت ها به دو بخش اصلی تقسیم می شوند. (۱) حوزه ی آموزشی- پژوهشی: این حوزه مربوط به مسائل نظری ترجمه می شود که شامل برگزاری کلاس های آموزشی، کارگاه ها و همچنین ترجمه یا تهیه ی یکسری مقالات در زمینه ی ترجمه است. به طور کلی در این بخش ترجمه را آموزش می دهیم و درباره ی آن پژوهش می کنیم. (۲) ترجمه ی عملی: با آموزش هایی نسبتاً کوتاه، زبان آموزان ترجمه ی عملی را زیر نظر اساتید انجام می دهند. در کمیته ی ترجمه در نظر داریم بعد عملی را نسبت به بعد نظری زودتر آغاز کنیم، زیرا در مقطع کارشناسی تا حدودی به مسائل نظری پرداخته شده است. در این جلسات با توجه به پیش زمینه ی زبان آموزان می توان ایجاد انگیزه کرد و زمانیکه متنی به اسم آنها چاپ شود در تشویق آنها بسیار موثر است.

دانشجویان و اساتید دانشگاه های دیگر هم می توانند عضو کمیته شوند؟ دانشجویان چه سطحی باید داشته باشند؟

بله هیچ محدودیتی وجود ندارد. دانشجویان از تمام دانشگاه ها می توانند در این جلسات شرکت کنند و لازم است برای درک بهتر مفاهیم ترجمه، حداقل ترم ۳ کارشناسی باشند.

آیا در آینده زبان های دیگر هم به این کمیته اضافه خواهند شد و از اساتید زبان های مختلف دعوت به همکاری می شود؟

خیر، فکر نمی کنم. فقط زبان روسی مدنظر است. به دلیل اینکه مسائل ترجمه ی زبان های مختلف به طور کلی با یکدیگر متفاوت است. البته می توان کارگاه های مشترکی مانند کنفرانس ترجمه برگزار کرد. ولی در مجموع زبان روسی تمرکز اصلی کار ما خواهد بود.

به عنوان کلام آخر لطفا بفرمایید که دانشجویان و اساتید با عضویت در کمیته از چه مزایایی برخوردار خواهند شد؟

در شروع کار مزایای خاصی وجود ندارد. دانشجویان در پروژه هایی که انجام می دهند می توانند به صورت رایگان زیر نظر اساتید کسب تجربه کنند و فکر می کنم این خود مزیت مهمی محسوب می شود. اگر کارها به مرحله ی نهایی برسند امیدوارم که به کمک انجمن بتوان آثار را منتشر کرد. و در نهایت اگر آثار ترجمه شده به فروش برسند ممکن است حتی بحث مادی هم مطرح شود که البته به زمان زیادی نیاز دارد.

با تشکر از شما برای وقتی که در اختیار ما گذاشتید.

اعضای گروه بتوانند ایرادات یکدیگر را بگیرند و یا ایده ای به ذهن یکی از افراد برسد که بسیار کمک کننده باشد، از این رو نتیجه ی بهتری حاصل می شود. در حقیقت در این جلسات انتقال تجربه صورت می گیرد و نکاتی که پیش از این به هر دلیلی در کلاس های ترجمه مطرح نشده است مورد بحث و بررسی قرار می گیرند. باید در نظر داشت که ممکن است بسیاری از این ترجمه ها حتی به خروجی هم نرسند و صرفاً مشق ترجمه برای زبان آموزان باشند. آنچه که برای ما از اهمیت بیشتری برخوردار است چاپ کردن محصول به دست آمده نیست، بلکه بار آموزشی کار ترجمه است.

گروه های تشکیل دهنده ی این کمیته حداکثر چند نفره هستند و چه ترجمه هایی اولویت دارند؟

گروه ها به صورت ایده آل ۲ الی ۴ نفره هستند. البته تا میزانی به نوع کار و نظر زبان آموزان هم بستگی دارد. در مورد ترجمه دو پروژه ی اصلی در نظر دارم: (۱) ترجمه های ادبی؛ داستان های مختلف از نویسندگانی که برای زبان آموزان خیلی پیچیده نباشند و برای آغاز کار مناسب باشند. (۲) ترجمه ی متون ایرانشناسی؛ مقالاتی که دانشمندان روس درباره ی ادبیات و تاریخ ایران نوشته اند اما تاکنون به فارسی ترجمه نشده اند، آثاری که بسیار ارزشمند هستند و حتماً باید ترجمه شوند. به هر حال مسئله ی اصلی در این جلسات حجم کم آثار است تا زودتر به نتیجه برسند. زمانیکه زبان آموزان در مدت زمان کوتاهی محصول کار خود را می بینند دلگرم شده و کار ترجمه را ادامه می دهند.

طبق صحبت های شما ترجمه ها به صورت روسی-فارسی و کتبی خواهند بود، آیا ترجمه های شفاهی هم شامل برنامه ها می شوند؟

ترجمه های شفاهی در اولویت کار شخص من نیست. می توان یکسری نکات آموزشی درباره ی آن گفت و یا کارگاه ترجمه ی شفاهی گذاشت اما مانند ترجمه های کتبی پروژه ای نیست که در اختیار ما باشد. برای مثال در ابتدا باید یک سازمان یا شرکت درخواست مترجم شفاهی دهد و ما معرفی کنیم. اما به عنوان پروژه، مانند ترجمه ی کتبی قابل تعریف نیست. به همین دلیل من شخصاً در کارهای عملی بیشتر بر روی ترجمه های کتبی (روسی-فارسی) متمرکز خواهم شد. امیدوارم سایر اعضای کمیته نیز فعالیت هایی را در حوزه ی ترجمه ی شفاهی تعریف و سرپرستی کنند.

لطفا بفرمایید، فعالیت های کلی

«هوش خود را تقویت کنید»

می‌دهند. و این مورد در کشور ما در بالاترین سطح قرار ندارد. در سال ۲۰۱۵، یک مطالعه بین‌المللی در مورد دستاوردهای آموزشی دانش‌آموزان مدارس PISA بر اساس این شاخص، روسیه را در بین ۷۰ کشور عضو OECD در رتبه ۳۲ قرار داد.

چرا موسسه «بایر» به چنین امری اقدام می‌کند؟

پروژه «هوش طبیعی» یک ابتکار غیرانتفاعی است. ما آن را با همکاری شرکت روسی Future Biotech اجرا می‌کنیم. شرکت ما در دو حوزه فعالیت می‌کند: کشاورزی و مراقبت‌های بهداشتی. به لطف اکتشافات علمی صورت‌گرفته در آزمایشگاه‌های بایر، بسیاری از داروهای جدید محافظت از گیاهان که در دنیای مدرن بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرند، در دسترس عموم قرار گرفته است. بنابراین، این شرکت توجه زیادی به همکاری با جوامع علمی و آموزشی می‌کند. از جمله این شرکت در قالب کمک‌هزینه‌ها و بورس‌های تحصیلی برای دانش‌آموزان مدارس، دانشجویان و دانشمندان، در حوزه آموزش و پرورش سرمایه‌گذاری می‌کند. بازی آنلاین لیگ دانش نوعی سرمایه‌گذاری در امر آموزش است. این یک پروژه منحصره‌فرد برای بایر است که هم اکنون فقط در روسیه اجرا می‌شود. این پروژه تنها دو سال است که وجود دارد و تقریباً ۳۰،۰۰۰ نفر تا کنون در این بازی شرکت کرده‌اند! برای برنده هر فصل از بازی، ما یک سفر دونفره را به موزه دستاوردهای علوم طبیعی و فناوری مونیخ در آلمان ارائه می‌دهیم. پروژه ما توسط آکادمی علوم روسیه، دانشکده مهندسی زیست‌مهندسی و زیست‌سنجی، دانشگاه دولتی مسکو، دانشگاه پلی‌تکنیک مسکو، دانشگاه فدرال خاور دور، دانشگاه تحقیقات ملی روسیه «پیراگوف»، اولین دانشگاه علوم پزشکی مسکو «سیچینووا»، دانشگاه دولتی کشاورزی روسیه «تیمیریازوا»، مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی فدرال آکادمی علوم روسیه و انستیتو شیمی بیوارگانیک آکادمی علوم روسیه پشتیبانی می‌شود. اطلاع‌رسانی این پروژه توسط رسانه‌های مختلف، از مجلات GEO و Science و Life گرفته تا آژانس‌های خبری روسیه، انجام می‌شود.

آیا شما دانشجویان را برای ورود به دانشگاه‌هایی که

فهرست کردید آماده می‌کنید؟

فصل چهارم بازی آنلاین لیگ دانش در روسیه با عنوان «هوش طبیعی» به پایان رسید. این دومین سال است که لیگ دانش برگزار می‌شود، اما هر فصل محبوبیت آن رو به افزایش است. امسال بیش از ۱۱۵۰۰ نفر در آن شرکت کردند. خانم ایرینا لاورووا، مدیر ارتباطات و روابط با سازمان‌های دولتی و اجتماعی موسسه «بایر» در روسیه به مجله «آگانیک» توضیح می‌دهد که چرا این بازی برای دانش‌آموزان مقاطع بالا، دانشجویان و حتی فارغ‌التحصیلان دوره دکتری جذاب است.

لیگ دانش و هوش طبیعی چیست؟

آنها غیرقابل تفکیک هستند. این پروژه لیگ دانش «هوش طبیعی» نامیده می‌شود. در حقیقت، این آزمون تعاملی شرکت‌کنندگان در بازی در زمینه علوم طبیعی، یعنی فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی و جغرافیا است. بازی ما با هدف شکل‌گیری و توسعه معلومات شرکت‌کنندگان در حوزه علوم طبیعی انجام می‌شود. این هدف بازی ما است. از موسسات تحقیقاتی و آموزشی برجسته و متخصصانی در زمینه آموزش و ترویج علم برای توسعه بخش‌های نظری و عملی پروژه دعوت شده است.

یعنی شما مهارت‌های علمی دانش‌آموزان مدارس و

دانشجویان را در این رشته‌ها مورد سنجش قرار می‌دهید؟

خیر، بازی تعاملی ما به هیچ وجه سنجش دانش مطابق با برنامه درسی مدارس یا دانشگاه‌ها نیست. فراگیری دانش در مدرسه یا دانشگاه برای فرزندان ما همیشه محقق می‌باشد، آنها می‌توانند همه چیز را یاد بگیرند و تکرار کنند. مشکل در مرحله استفاده از این معلومات در تولید یا علم و همچنین در درک روابط بین‌رشته‌ای ایجاد می‌شود. در علم مدرن، رشته‌های مرتبط مانند بیوفیزیک، زیست‌مهندسی، بیوانفورماتیک بیشترین اهمیت را دارند. ما افراد زیادی نداریم که بتوانند از معلوماتشان در فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی و جغرافیا استفاده کنند تا مشکلاتی را که به طور مداوم در زندگی به وجود می‌آیند حل کنند. بسیاری نمی‌دانند چگونه دنیای پیرامون خود را مشاهده و درک کنند، تغییراتی را که فعالیت‌های انسانی در آن به وجود آورده احساس نمی‌کنند. همه این مهارت‌ها و شایستگی‌ها سواد علمی را تشکیل

متد شیر یا خط به نتیجه برسید. این امر مستلزم فهم و تأملی است که فرد در نتیجه آن به جواب درست می‌رسد. سوالات ترکیبی بسیار پیچیده‌ای نیز وجود دارد که نیاز به استدلال منطقی یا محاسبات سریع دارد. مثالی می‌آورم. معیارهای استاندارد یورو ۳ برای دو آلاینده مضر (CO و NOX) در آگروز اتومبیل‌ها داده می‌شود و باید محاسبه شود کدام یک از حالت‌های حرکت و تحت چه شرایطی مطابق با استاندارد هر دو یا تنها یک آلاینده است.

چه کسی و چگونه پاسخ‌ها را ارزیابی می‌کند؟

این در برنامه بازی گنجانده شده است. پس از گذراندن مراحل بازی، شرکت‌کننده در پروفایل شخصی خود تعداد سؤالاتی را که به درستی به آنها پاسخ داده است می‌بیند و بر این اساس امتیازات را مشاهده می‌کند. سپس کاربر می‌تواند جایگاه خود را در رتبه‌بندی کلی بازی پیگیری کند. در فصل چهارم علاوه بر رتبه‌بندی عمومی، رتبه‌بندی‌های مربوط به شهرها، دانشگاه‌ها و مدارس را نیز وارد کردیم. شرکت‌کنندگان به ما گفتند که چنین رقابتی با افراد آشنا برای آنها جالب است، جنبه رقابتی را افزایش می‌دهد و باعث تقویت انگیزه در آنها می‌شود.

برنده چگونه تعیین می‌شود؟

سیستم نسبتاً پیچیده‌ای است. همان طور که گفتم برای پاسخ‌ها امتیازاتی منظور می‌شود. از آنها میانگین گرفته می‌شود. بسته به امتیازات دریافت‌شده، شرکت‌کننده به یکی از سه لیگ راه می‌یابد: لیگ برنزی (زیر ۳۲ امتیاز)، لیگ نقره‌ای (از ۳۲ تا ۵۳ امتیاز) و لیگ طلایی (از ۵۳ تا ۸۷ امتیاز). باید صراحتاً بگویم که ورود به لیگ طلایی کار آسانی نیست. در این لیگ است که برنده مشخص می‌شود. اما این همه چیز نیست. پس از برآورد امتیازات برنده معرفی می‌شود. در ادامه به مرحله موسوم به «محک معلومات» می‌رسیم. برگزارکننده بازی (شرکت بایر) با برنده معرفی‌شده مصاحبه‌ای انجام می‌دهد تا مشخص کند آیا دانش وی با سطح نشان‌داده‌شده در بازی مطابقت دارد و پاسخ‌ها توسط خود شخص داده شده‌اند یا نه.

چه افرادی در لیگ دانش «هوش طبیعی» بازی می‌کنند؟

تعداد شرکت‌کنندگان دائماً در حال افزایش است. برای مقایسه: در فصل اول در حدود ۵,۰۰۰ نفر و در فصل چهارم ۱۱,۵۷۴ نفر شرکت کردند. در کل ۲۹,۶۰۰ نفر در چهار فصل بازی کرده‌اند. هر فرد ساکن فدراسیون روسیه با سن بیش از ۱۴ سال، یعنی افرادی در سنین مختلف با علایق و درجات مختلف اشتیاق به علم می‌توانند در لیگ دانش شرکت کنند. در فصل چهارم، بیشترین

خیر، ما در زمینه آموزش‌های تکمیلی برای کودکان و بزرگسالان کار می‌کنیم. این یکی از اولویت‌های برنامه هدف فدرال برای توسعه آموزش است. هدف ما ترویج دانش در زمینه علوم طبیعی و جذب جوانان روسیه به حوزه حرفه‌ای علوم طبیعی است. اما اگر پروژه ما در بهبود نتایج دانش‌آموزان روس در مطالعات «برنامه ارزیابی بین‌المللی دانشجویان» (PISA) نقش داشته باشد خوشحال خواهیم شد. به هر حال، بخشی از سوالات بازی ما دقیقاً در قالب تکالیف PISA تهیه شده است. بر اساس نتایج بازی، ما به شرکت‌کنندگان توصیه‌های لازم برای انتخاب یک حرفه مناسب را ارائه می‌کنیم.

چگونه به آنها توصیه می‌کنید؟

ساده است: پاسخ شرکت‌کنندگان توسط سیستم اطلاعات تعاملی ما ارزیابی می‌شود. همان طور که گفتم، سوالات از چهار حوزه علمی است: فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی و جغرافیا. اگر فرد در تمام فصل‌ها نمرات بالاتری در زیست‌شناسی کسب می‌کند، به این معنی است که او به این علم خاص گرایش دارد و ما توصیه می‌کنیم که به طور جدی در این زمینه تلاش کند. ما در آخرین فصل که فصل چهارم است، بررسی کارشناسی این گونه جهت‌گیری‌های حرفه‌ای شرکت‌کنندگان را انجام دادیم.

سوالات بازی را چگونه طرح می‌کنید؟ چیزی مانند

«قانون سوم نیوتن را توضیح دهید» یا «انسان جزء کدام گونه از جانداران است»؟

خیر، همه سوالات ما تعاملی است. یعنی برای حلشان نیاز است به استفاده خلاقانه از معلوماتی که دانش‌آموزان یا دانشجویان سر کلاس‌هایشان کسب کرده‌اند. در اینجا باید قالب بازی در هر فصل را توضیح دهیم. بازی از پنج مرحله تشکیل شده است. از هر شرکت‌کننده ۱۵ سوال پرسیده می‌شود. دو دقیقه برای پاسخ به هر سوال اختصاص داده می‌شود. علاوه بر این، پیچیدگی سوالات دائماً در حال افزایش است. سوالات یک تا هفت ساده است، بیشتر به صورت «چرا؟»، «برای چه؟» یا «به چه علت؟» به عنوان مثال، یک سؤال ساده: «چرا چشم گربه در تاریکی می‌درخشد؟» این سؤال به ترکیبی از دانش فیزیک و زیست‌شناسی نیاز دارد. یا: «مشخص است که بیشتر دوزیستان نمی‌توانند در آب شور زندگی کنند. به چه علت؟» پاسخ نیاز به دانش شیمی و زیست‌شناسی دارد. گروه دوم سوالات عملی‌تر است. به عنوان مثال: «بعد از قاچ کردن سیب، سطح آن پس از مدتی قهوه‌ای می‌شود. با توجه به چه فرایندی این اتفاق می‌افتد و چگونه می‌توان از این امر در خانه جلوگیری کرد؟» اما این «بازی حدس زدن» نیست که بتوانید با

توضیح دادم پاسخ داده شد. اتفاقاً این سؤال از سوالات پژوهش PISA بود. درصد پاسخ‌های صحیح در اینجا فقط ۰,۴ بود.

آیا شرکت‌کننده‌هایی دارید که پاسخ‌های نادرست داده باشند و به دنبال جواب‌های صحیح باشند؟

چنین شرکت‌کنندگانی کم نیستند. حتی یکی از آنها را برای شما نام خواهم برد: وبلاگ‌نویس مشهور دیمیتری پایدینسکی. او در بازی ما شرکت کرد و در وبلاگ ویدئویی خود تعریف می‌کرد که پس از هر مرحله سؤالاتی را که به آنها پاسخ اشتباه داده بود انتخاب می‌کرد و بررسی می‌کرد که چرا این خطاها رخ داده است و پاسخ‌های صحیح را در اینترنت جستجو می‌کرد. خود بازی نیز به این امر کمک می‌کند: اگر یک شرکت‌کننده در یک مرحله به درستی به یک سؤال پاسخ ندهد، برنامه در مرحله بعدی دوباره همان سؤال را نشان می‌دهد و تا زمانی که شرکت‌کننده به درستی پاسخ ندهد، این روند ادامه خواهد داشت. بنابراین جستجوی پاسخ‌های درست همیشه و برای همه ضروری است.

Источник: Ирина Лаврова. Прокачай свой интеллект// Огонёк. - 2019 г. - С. 40-41

تعداد دانش‌آموزان مدارس و دانشجویان کالج را داشتیم: ۵۶,۸ درصد از کل شرکت‌کنندگان. برای افراد ۱۸ تا ۲۳ سال، ۲۲ درصد. افراد ۲۴ تا ۳۵ ساله: ۳۱,۲ درصد، و از ۳۵ تا ۵۰ سال: ۱۰,۱ درصد. حتی ۱۰۰ نفر بالای ۵۰ سال بازی کردند. ۲,۵ درصد از شرکت‌کنندگان دارای مدارج علمی هستند.

جغرافیای شرکت‌کنندگان در بازی چگونه است؟

تقریباً تمام روسیه، ۸۵ منطقه. ۳۰ درصد شرکت‌کنندگان، بیشتر از اهالی مسکو و ساکنان این مناطق بودند. بعد از آنها ساکنان سن پترزبورگ - ۹ درصد. در مرحله بعد، مناطق نووا سیبیرسک و سوردلوفسک، منطقه چلیابینسک و مناطق دیگر ... به هر حال، بالاترین میانگین نمره در فصل چهارم توسط شرکت‌کنندگانی از منطقه سوردلوفسک بدست آمد.

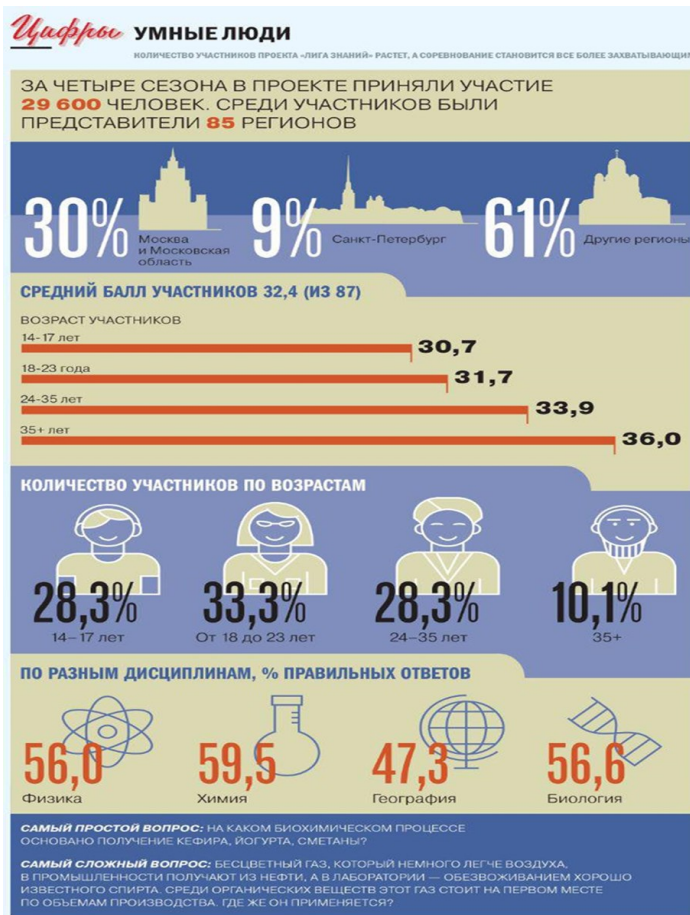
و نتایجشان چطور بود؟

آنها به ۳۵۰ سؤال از جمله ۹۷ سؤال در زمینه زیست‌شناسی، ۸۴ سؤال جغرافیا، ۹۰ سؤال شیمی و ۷۹ سؤال فیزیک پاسخ دادند. صحیح‌ترین پاسخ‌ها در فیزیک با میانگین ۵۶ درصد بود. در شیمی، نتیجه نزدیک ۵۹,۵ درصد است. در زیست‌شناسی: ۵۶,۶ درصد. بدترین وضعیت، همان طور که معلوم شد، وضعیت جغرافیا است که در آن میانگین درصد پاسخ‌های صحیح ۴۷,۳ است.

افراد بالای ۳۵ سال بهتر از همه به سؤالات خود پاسخ دادند، میانگین نمره آنها ۳۶ است. شرکت‌کنندگان از ۲۴ تا ۳۵ سال به طور میانگین ۳۳,۹ امتیاز کسب کردند. دانشجویان دانشگاه در رده سوم هستند، امتیاز آنها ۳۱,۷ امتیاز است. و نتایج دانش‌آموزان مدارس بدتر است: ۳۰,۷ امتیاز. برنده فصل چهارم دانشجویی از دانشگاه تومسک بود.

شرکت‌کنندگان در چه سؤالاتی بیشتر مشکل داشتند؟

می‌توانم سوال‌ها را به ترتیب کمترین تعداد پاسخ صحیح فهرست کنم. به سؤال در مورد انتشار محصولات سوخت فسیلی به جو فقط ۱,۵ درصد از شرکت‌کنندگان پاسخ درست دادند. برای سوال مربوط به جهت‌گیری و مختصات جغرافیایی نیز به همان تعداد پاسخ صحیح وجود داشت. ساختار آریست را ۰,۷ درصد از شرکت‌کنندگان به درستی نامگذاری کردند. و از همه بدتر به سؤال مربوط به گازهای خروجی از آگروز و استانداردها که قبلاً برای شما

مینا مارلو؛ دانشجوی دکتری دانشگاه تربیت مدرس

برگه‌از تاریخ

Илья Муромец

ایلیا مورامش

Илья был крестьянским сыном. С детства он был болен, не мог ходить и сидел 30 лет не двигаясь. Однажды, когда отец и мать ушли из дома, через деревню проходили трое паломников. Остановились они около окна Илья и говорят: «Встань, Илья, открой двери ипусти нас в дом. Мы хотим отдохнуть». Илья им отвечает: «Рад бы я встать, но не могу я ходить». А они опять ему говорят, чтобы он встал. Илья послушал их и вдруг почувствовал, что может ходить. Вступил он паломников в дом, накормил. А они ему говорят: «Принеси воды, Илья, и пей, сколько можешь. Что ты чувствуешь, когда пьёшь?» отвечает им Илья: «Я чувствую, что становлюсь сильнее и сильнее». «Будешь ты, Илья богатырём», -сказали паломники и ушли. А Илья поехал в Киев к князю Владимир и совершил много подвигов.

ایلیا فرزند دهقانی بود که از کودکی مریض بود، او نمی توانست راه برود و سی سال تمام بدون حرکت نشسته بود. روزی وقتی پدر و مادرش از خانه خارج شدند، سه زائر از دهکده آنها می گذشتند. آنها نزدیک پنجره ایلیا ایستادند و گفتند: ایلیا بلند شو و در را باز کن، بگذار ما وارد خانه شویم. می خواهیم استراحت کنیم. ایلیا به آنها پاسخ داد: خوشحال می شدم اگر می توانستم بلند شوم، من نمی توانم راه بروم. آنها دوباره به او گفتند، که بلند شود. ایلیا به حرف آنها گوش داد و ناگهان احساس کرد که می تواند راه برود. او زائران را در خانه جای داد (پذیرفت) و به آنها غذا داد. آنها به او گفتند: ایلیا آب بیاور و هرچقدر که می توانی بنوش. وقتی می خوردی چه حس کردی؟ ایلیا پاسخ داد، حس کردم که قوی تر و قوی تر می شوم. ایلیا تو قهرمان خواهی شد. آنها این را گفتند و رفتند. و ایلیا به کی یف نزد شاهزاده ولادیمیر رفت و فتوحات بسیاری انجام داد.

Источник: История России в событиях и судьбах: Учебное пособие с мультимедийным приложение для изучающих русский язык как иностранный/ А. А. Акишина и др.- М.: Русский язык. Курсы. 2015.— С. 40

آزاده حنی فرد، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس

تصویرگر: محدثه چراغعلی، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس

Лезть (идти) на рожон

سر کسی بوی قرمه سبزی دادن

Говорят, когда человек занимается рискованными делами.

Предпринимать что-либо рискованное, заведомо обреченное на неудачу, чреватое неприятности [Молоткова, 1986: 224].

- Когда сорвался штурм 6/18 июня, интервенты признали, что он был недостаточно подготовлен, что повторять его в ближайшее время с надеждой на успех значит просто лезть на рожон, что нужно проделать еще много неотложного, прежде чем отважиться на новый штурм.

Сергеев-Ценский,
Севастопольская страда.

کاربردها:

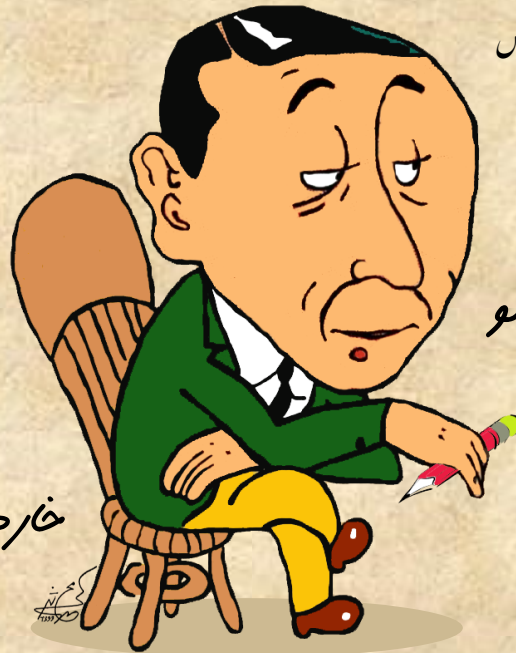
۱. این ضرب المثل را در مورد کسی به کار می برند که به دنبال دردسر است و اغلب کاربرد سیاسی دارد؛
۲. در مورد افراد مغرور و خودپسند؛
۳. و افراد خام و ناآزموده نیز به کار می رود.
از نظر مفهوم و معنی نیز نوعی هشدار است و کاربرد آن جنبه آگاهی دهنده دارد.

این ضرب المثل در زبان روسی در مقایسه با زبان فارسی به صورت نیمه معادل است، زیرا اجزای جملات در دو زبان با یکدیگر تطابق ندارند و تنها دارای مفهوم و کاربرد یکسان می باشند.
- می دانستم مانند تمام کسانی که سرشان بوی قرمه سبزی می دهد... سر سلامت به گور نبرده است. (جمالزاده)

تاریخچه: معروف است که در عصر مشروطه پناهندگان سیاسی به سفارت انگلیس که مخالف دولت بودند، با قرمه سبزی (که غذایی سخت بودار است) پذیرایی می شدند؛ بنابراین هر کس که به سفارت می رفت درباره ی او می گفتند: سرش بوی قرمه سبزی می دهد؛ یعنی فردی سیاسی و خطرناک است و دنبال دردسر می گردد. [ذوالفقاری، ۱۳۸۸: ۵۳]

ممتاز معتمدیان، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس

میخائیل میخائیلوویچ زوشینلو

خارها و گل های از

در حالی که کلاه مچاله شده را درست می کردم، با احتیاط پرسیدم:
«خوب، می رسین؟»

جواب داد: «بله، می رسم، فقط آدمایی که باهاشون سروکار دارم هنوز به افزایش بهره‌وری عادت نکردن. از سرعت کار کردن من می ترسن... امروز که وارد واحد هفت شدم، خیال می کردن سارقی، چیزی هستم. شروع کردن به جیغ زدن. توی واحد ده یه میز کوچک رو شکوندم و باز هم جیغ و نارضایتی. تو خونوی همسایه تون ناخواسته کنتور رو کندم. صاحب آپارتمان چنان مشتکی نثار صورتم کرد که نگو و نپرس. از منظره‌ی کنتور خوشش نیامد، می دونید که، یه کنتور آویزون منظره‌ی جالبی نداره. می گفت زیبا نیست... آخ همشهری، پس کی این مردم می خوان به این چیزها عادت کنن، خونوی شما تنها جایی بود که همه چیز آرام و در کمال احترام پیش رفت... کلاه رو باز هم می شه سرکرد... نکنه من لهش کردم؟»

در حالی که داشتم پرهای شکسته‌ی کلاه رو به هم می بستم، جواب دادم: «بله، شما لهش کردین.»

مامور برق در حالی که ملامت آمیز سرش را تکان می داد زیر لب گفت: «امان از این مدهای زنونه!» و وقتی که کنار در این پا و آن پا می کرد، اضافه کرد: «این افزایش بهره‌وری هم همش دردسره. من با جون و دل کار و تلاش می کنم، اما این مردم بی فرهنگن و از سرعت عملم گله می کنن... اوه... باید برم. خدانگهدار...»

مامور از جا پرید و زانوش به جایی خورد، آخ و اوخی کرد و با یک پرش از پله‌ها سرازیر شد... بهره‌وری افزایش یافت.

از راه پله صدای زنگ بلندی طنین انداز شد.
دویدم تا در را باز کنم.

باز کردم. و ناگهان فردی با زور و به سرعت وارد خانه شد. معلوم بود که اصلاً در حالت طبیعی نیست. دهانش باز بود، سیبل هایش به پایین آویزان بودند، چشم هایش دودو می زدند، و باریکه‌ای از آب دهانش روی چانه‌اش جاری بود. ژاکتش پاره پوره بود و تنها یک آستین آن را پوشیده بود.

مرد وحشیانه فریاد زد: «کنتور؟! زود! کجاست؟»

من از ترس جیغ کوتاهی کشیدم و به سقف اشاره کردم.
مرد روی میزی کوچک پرید و با پایش کلاه زنانه‌ی فوق العاده زیبایی را له کرد و مشغول خواندن کنتور شد.
با ترس پرسیدم: «هی رفیق، معذرت می خوام شما کی باشید؟ مامور برق؟»

مرد با صدای خفه‌ای گفت: «بله، مامور برقم، الان کنتور رو می خونم، بعدش باید بدوم برم به ادامه‌ی کارم برسم...»

مامور برق روی زمین پرید و پایش به گوشه‌ی صندوقی خورد و در حالی که آخ و واخ می کرد به سمت در خروجی روانه شد.

گفتم: «رفیق... برادر عزیز... بهتره کمی استراحت کنید... رنگتون پریده...»

مامور ایستاد، نفسی تازه کرد و گفت: «اوه... دقیقاً... امروز خیلی اذیت شدم... شوخی نیست که، صدتا آپارتمان... قبلاً شصت تا خونہ رو کنترل می کردیم، اما الان شده هشتاد تا... و اگه هم بیشتر انجام بدی که خیلی خوشبختی، چون بهت پاداش می دن... اگه خوب کار کنم خب، آره، امروز صد و پنجاه تا رو انجام می دم... بیشترم نمی خوام. آدم حریصی نیستم.»

گروه و انجمن علمی دانشجویی زبان روسی دانشگاه تربیت مدرس

مسابقه پایان نامه در ۳ دقیقه

ویژه دانشجویان و فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد رشته ی آموزش زبان روسی

با اهدای جایزه به ۳
ارائه ی برتر

3

متقاضیان برای شرکت در مسابقه می بایست چکیده ای مختصر از پایان نامه خود را در قالب فقط یک اسلاید در مدت زمان ۳ دقیقه ارائه دهند.

نحوه ثبت نام و برگزاری و زمان مسابقه از طرف کمیته ی
اجرائی متعاقبا در کانال رسمی انجمن اعلام می گردد.